

BIZNESNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI O'RNI

Quvandiqov Firdavs Axror o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola raqamli biznes intensivligi va bilimlarni boshqarish orqali jarayon innovatsiyasi o'rtasidagi dinamik munosabatlarni o'rganadi. Aniqroq aytganda, maqola bilimlarni boshqarish va jarayon innovatsiyasi jarayon innovatsiyasiga birgalikda ta'sir qilish mexanizmini o'rganadi.

Topilmalar - Natijalar raqamli biznes intensivligi va jarayon innovatsiyasi o'rtasidagi ijobiy bog'liqlikni ko'rsatadi. Ushbu topilma raqamli biznes intensivligining jarayon innovatsiyasiga ta'siri bo'yicha shu paytgacha anekdot dalillarni empirik qo'llab-quvvatlaydi. Xususan, tadqiqot jarayon innovatsiyasiga keyingi ijobiy ta'sir ko'rsatadigan bilimlarni boshqarishni osonlashtiradigan kirish repertuari sifatida raqamli biznes intensivligining ta'sirli rolini qayd etadi. Natijalar raqamli biznes intensivligi va jarayon innovatsiyasi bo'yicha bilimlarni boshqarish o'rtasidagi o'zaro ta'sirni yanada kuchaytiradi.

O'ziga xoslik/qiymat - Joriy tadqiqot raqamli biznesning intensivligi, raqamli biznes strategiyasiga erishishning dastlabki sharti jarayon innovatsiyalariga qanday ta'sir qilishini tushunishimizga yordam beradi. Bundan tashqari, raqamli biznes intensivligining oqibatlarini o'rganish tobora ko'payib borayotgan raqamli biznes landshaftida muvaffaqiyatli raqamli izni joriy qilish muammosiga duch kelayotgan menejerlar va top-menejmentga dastlabki tushunchani taqdim etishga yordam berishi kerak. Bundan tashqari, bizning ma'lumotlarimizga ko'ra, ushbu tadqiqot raqamlashtirish harakatlari va bilimlarni boshqarish amaliyotlari jarayon innovatsiyalariga birgalikda qanday ta'sir qilishini o'rganadigan birinchi tadqiqotdir.

Kalit so'zlar: Jarayon innovatsiyasi, raqamli biznes intensivligi, bilimga asoslangan ko'rinish, bilimlarni boshqarish

1. Kirish

Doimiy takomillashtirish va ishlashni talab qiluvchi tez raqobatbardosh va notinch biznes landshaftida jarayon innovatsiyasi raqobatbardoshlikning muhim manbalaridan biri sifatida belgilangan (Piening & Salge 2015; Mustonen-Ollila & Lyytinen 2004). Tashkilotning ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatish operatsiyalariga yangi yoki sezilarli darajada takomillashtirilgan elementlarni kiritishni nazarda tutuvchi jarayon innovatsiyasi (Damanpour va boshq., 2009), odatda tashkilotlardan ishlab chiqarish operatsiyalari va biznes jarayonlari samaradorligini oshirish uchun mavjud yoki rivojlanayotgan texnologiyalardan foydalanishni talab qiladi (Piening & Salge 2015). Jarayon innovatsiyasi orqali firmalar sifatni yaxshilash, ta'minot zanjiri samaradorligi, o'sish va mahsuldorlikni oshirishga erishishlari mumkin (He & Wong 2004; Tarafdar va boshq., 2013; Tarafdar & Gordon 2007). 2000 dan ortiq bosh axborot xodimlari (CIO) o'rtasida o'tkazilgan so'rov shuni ko'rsatdiki, jarayon innovatsiyasi Axborot texnologiyalari (IT) investitsiyalari uchun biznesning 10 ta asosiy maqsadlaridan biri bo'lib qolmoqda (Trantopoulos va boshqalar, 2017).

Ajablanarlisi shundaki, jarayon innovatsiyasi bo'yicha mavjud adabiyotlar jarayon innovatsiyasining bir shakli sifatida ITga e'tibor qaratgan (Davenport 1993; Pavlou va El Sawy 2006). Ushbu tadqiqotlar IT-ga ega bo'lishni jarayon innovatsiyalarining mexanizmi va haydovchisi sifatida ta'kidlaydi. Biroq, texnologiya raqamli iqtisodiyotda keng tarqalgan bo'lib, uni qabul qilish va joriy etish jarayon innovatsiyasini ta'minlash uchun endi etarli bo'lmasligi mumkin (Nambisan va boshq., 2017). Katta ma'lumotlar, tahliliy, bulutli, mobil, ijtimoiy media va o'rnatilgan qurilmalar kabi raqamli texnologiyalarga sarmoya kiritish

o'zgarishlar va jarayonlarni yaxshilashga yordam beradi (Horlacher & Hess 2016; Nwankpa & Merhout 2020). Biroq, bu o'zgarishlar avtomatik ravishda jarayon innovatsiyasini keltirib chiqarmaydi (Nambisan va boshq., 2017). Jarayon innovatsiyasi va raqamlashtirish har doim ham bir-biriga yaqinlashmaydi (Beverungen 2014; Bygstad va boshq., 2017; Holmström 2018). Raqamlash jarayoni innovatsiyalar natijalarini noto'g'ri moslashtirishi mumkin bo'lgan murakkab transformatsiya va qayta dizaynga olib kelishi mumkin (Bygstad va boshq., 2017). Bundan tashqari, ko'plab olimlar raqamli texnologiyalarning paydo bo'lishi bilan ta'minlangan raqamlashtirish jarayon innovatsiyalarining ko'lamini, xususiyatlarini va chegara shartlarini o'zgartirganligini tasdiqlaydilar, bu yangi muvaffaqiyat mezonlariga shoshilinch ehtiyojni aks ettiradi (Barret va boshq., 2015; Hinings va boshq., 2018; Nambisan va boshq.; Nambisan va boshq.; 2016). Yaqinda paydo bo'lgan tadqiqot oqimi IT jarayonlar innovatsiyasi va asosiy mexanizmlarga qanday imkon berishini batafsil o'rganish uchun bahslashmoqda (Trantopoulos va boshq., 2017). Natijada, innovatsiya jarayoniga olib keladigan tashqi bilimlarni o'zlashtirishni osonlashtiradigan kirish repertuari sifatida IT investitsiyalarining roli ko'proq tekshiruvni keltirib chiqardi (Trantopoulos va boshq., 2017).

Ushbu tadqiqotda biz ikkita omilning jarayon innovatsiyasiga ta'sirini ko'rib chiqamiz, ya'ni raqamli biznes intensivligi (DBI) va bilimlarni boshqarish. Birinchidan, DBI yangi va innovatsion raqamli texnologiyalarga strategik tashkiliy investitsiyalar darajasining o'lchovidir (Nwankpa & Datta 2017). DBI va jarayon innovatsiyasi o'rtasidagi bog'liqlikni tushunish turli sabablarga ko'ra juda muhimdir. Birinchidan, so'nggi yillarda turli sohalardagi tashkilotlar raqobatbardosh ustunlikka erishish va biznes jarayonlarini yaxshilash uchun raqamli texnologiyalarga rekord darajada sarmoya kiritayotganini ko'rdi. Biroq, oldingi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, firmalar ko'pincha texnologik innovatsiyalarning mo'ljallangan foydalarini amalga oshirish uchun kurashadilar (McNulty & Ferlie 2004; Nambisan va boshq., 2017). Raqamli innovatsiyalar paydo bo'lishi bilan

olimlar raqamli texnologiyalar investitsiyalari innovatsiyalarga qanday ta'sir qilishini tushunishga tobora ko'proq intilmoqda (Nambisan 2013; Yoo va boshq., 2012; Lyytinen va boshq., 2016; Wiesböck va boshq., 2020). Ba'zi anekdot dalillar raqamli investitsiya tashabbuslari firmaning innovatsionligini yaxshilashga yordam berishi mumkinligini ko'rsatadi (Hess va boshq., 2016); ammo, so'nggi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamlashtirish tashabbuslariga sarmoya kiritgan ko'plab firmalar kerakli natijani sezmaydilar.

Ikkinchidan, bilimlarni boshqarish qiymat yaratish va raqobatdosh ustunlik uchun muhim manbadir (Grant 1996; Alavi & Leidner 2001). Bilimlarni boshqarish amaliyoti innovatsion shakllarda qadriyatlarni taqdim etadigan o'rganish va muammolarni hal qilish qobiliyatlari bilan chambarchas bog'liq (Yayavaram & Ahuja 2008; Saldanha va boshq., 2020). Bundan tashqari, bilimlarni boshqarish jarayon innovatsiyasini yaxshilashi kutilmoqda, chunki u yangi g'oyalarni ishlab chiqish va bilim almashish, tashkilotning bilim bazasini birlashtirish va ko'pincha jarayon innovatsiyasini asoslaydigan hamkorlikni ta'minlaydi (Ashok va boshq., 2016). Biroq, raqamli davrda DBI darajasi tashkilotlarning jarayon innovatsiyasini boshqarish uchun bilimlarni boshqarishdan qanday foyda olishini ko'proq shakllantiradi. Shunga qaramay, biz DBI va bilimlarni boshqarish jarayonlar innovatsiyasiga birgalikda qanday ta'sir qilishini, shuningdek, DBI bilimlarni boshqarishning jarayon innovatsiyasiga ta'sirini qanday mo'tadillashtirishi haqida tushunchaga ega emasmiz .

Raqamli asrda jarayon innovatsiyasini yanada chuqurroq tushunishga chaqiruvchi olimlar tomonidan turtkilangan ushbu tadqiqot hozirgi adabiyotdagi bo'shliqni to'ldirishga harakat qiladi. Ushbu tadqiqotda biz DBI va jarayon innovatsiyasi o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri bog'liqlikni ko'rib chiqamiz va biz raqamli biznes intensivligi bilimlarni boshqarish amaliyotiga ta'sir qiluvchi yangi tartib va jarayonlarni keltirib chiqarishi mumkinligiga ishonamiz. Maqsadimiz axborot tizimlari (IS) va strategiya adabiyotlarida raqamli yoqilgan

innovatsiyalarni doimiy ravishda qayta ko'rib chiqishga hissa qo'shishdan iborat bo'lib, bilimga asoslangan ko'rinishga (KBV) asoslanib, biznesning raqamli davri va DBI jarayonlar innovatsiyalarini shakllantirish mexanizmlari haqida tushuncha beradi. Biz bu erda asosiy savolni o'rganadigan kontseptual asosni taqdim etamiz:

Raqamli biznes intensivligining bilimlarni boshqarish va jarayonlar innovatsiyasiga ijobiy ta'siri bormi?

Ushbu tadqiqot ushbu tadqiqot savolini AQShda joylashgan firmalar bo'ylab bosh ma'lumot xodimlaridan (CIO) to'plangan so'rov ma'lumotlari bilan ishlab chiqilgan tadqiqot modelini kontseptual va empirik sinovdan o'tkazish orqali hal qilishga qaratilgan. Joriy tadqiqot raqamli biznesning intensivligi, raqamli biznes strategiyasiga erishishning dastlabki sharti jarayon innovatsiyasiga qanday ta'sir qilishini tushunishimizni rivojlantiradi. Bundan tashqari, DBI oqibatlarini o'rganish tobora ko'payib borayotgan raqamli biznes landshaftida muvaffaqiyatli raqamli izni joriy qilish muammosiga duch kelayotgan menejerlar va top-menejmentga dastlabki tushunchani taqdim etishga yordam berishi kerak. Va nihoyat, bizning bilimimiz bo'yicha, ushbu tadqiqot raqamlashtirish harakatlari va bilimlarni boshqarish amaliyotlari jarayon innovatsiyalariga birgalikda qanday ta'sir qilishini o'rganadigan birinchi tadqiqotdir.

Maqola quyidagicha davom etadi: keyingi bo'limda nazariy asoslar, DBI bo'yicha asosiy adabiyotlar, bilimlarni boshqarish va jarayon innovatsiyasi ko'rib chiqiladi. Keyingi bo'lim tadqiqot modeli va gipotezalarini taqdim etadi. Keyin biz metodologiya va ma'lumotlarni tahlil qilishni taqdim etamiz. Yakuniy bo'limda empirik tadqiqot natijalari, tadqiqot va nazariyaga qo'shgan hissasi, tadqiqotning cheklovlari va kelajakdagi tadqiqotlar muhokama qilinadi.

2. Kontseptual asos 2.1. *Bilimlarni boshqarish*

Bilimlarni boshqarish tashkilotning bilim resurslarini - aniq va yashirin bilimlarni - qo'shimcha qiymat va raqobatdosh ustunliklarni qo'shadigan usullarda etishtirish, kengaytirish va qo'llash harakatlari sifatida tavsiflanadi (Hsu & Sabherwal 2012; Desouza 2003). Bilimlarni boshqarishning maqsadlari tashkilotning bilim aktivlarini boshqarish va ulardan foydalanishni rasmiylashtirish va rag'batlantirishdan iborat. Bilimlarni boshqarish jarayonlari korxonalarga oqilona harakat qilish va mavjud bilim aktivlaridan eng yaxshi qiymatni amalga oshirish imkonini beradi (Leonardi & Treem 2012; Du Plessis 2007; Wiig 1997). Bilimlarni boshqarish maqsadlariga erishish uchun tashkilotlar bilimlarni boshqarishning yaxshi yo'lga qo'yilgan strategiyalariga intilishi, korxona ichida bilimlarni boshqarishning samarali jarayonlarini loyihalashi hamda bilimlarni boshqarishni ta'minlovchi texnik tajriba va resurslarga ega bo'lishi kerak (Nonaka va Takeuchi 1995).

Oldingi tadqiqotlar bilimlarni boshqarishning uchta o'lchovini aniqladi: bilimlarni egallash, bilimlarni konvertatsiya qilish va bilimlarni qo'llash (Gold va boshq., 2001; Hsu & Sabherwal 2012). Bilimlarni o'zlashtirish deganda firma to'plashi va olishi mumkin bo'lgan turli manbalardan olingan yangi bilimlarni anglatadi (Gold va boshq., 2001). Bilimlarni konvertatsiya qilish olingan bilimlarni korxona jarayonlariga kiritish harakatlari bilan bog'liq (Gold va boshq., 2001). Bilimlarni konvertatsiya qilish tashkilotlarda mavjud bilimlarni foydali qiladigan jarayonlar va mexanizmlarga ega bo'lishi kerakligini anglatadi (O'Dell & Grayson 1998). Bilimlarni qo'llash vazifalarni bajarish va tashkilot muammolarini hal qilish uchun bilimdan foydalanishni anglatadi (Sabherwal & Sabherwal, 2005; Hsu & Sabherwal., 2012). Demak, bilimlarni boshqarish deganda firmaning yangi bilimlarni egallash, ularni foydali shaklga aylantirish va o'z faoliyatida qo'llash qobiliyati tushuniladi. Bilimlarni boshqarish har uch o'lchovning umumiyligini qamrab oladi. Shunday qilib, yuqori darajadagi bilimlarni boshqarish qobiliyatiga ega bo'lgan firma

bilimlarni boshqarishning uchta o'lchovining har birini katta darajada namoyish qilishi kerak (Gold va boshq., 2001; Hsu & Sabherwal., 2012).

2.2.Raqamli biznes intensivligi (DBI)

DBI firmaning IT portfelini yaratish maqsadida analitika, katta ma'lumotlar, bulut, ijtimoiy media va mobil platformalar kabi rivojlanayotgan raqamli texnologiyalarga strategik investitsiyalari darajasini bildiradi (Nwankpa & Datta 2017). DBI yuqori bo'lgan tashkilotlar o'zlarining biznes operatsiyalarining ko'p jabhalarida ilg'or raqamli texnologiyalarni qo'llash uchun yaxshiroq joylashadilar, bu esa samaradorlikni oshirishga olib keladi (Westerman va boshq., 2012; Markus & Loebbecke 2013; Nwankpa & Datta 2017). DBI firmaning ishlashiga imkon beruvchi muhim omil sifatida aniqlangan (Westerman va boshq., 2012; Nwankpa & Roumani 2016; Bharadwaj va boshq., 2013). Nwankpa va Datta (2017) ta'kidlashicha, tashkilotlar o'zgaruvchan biznes landshaftini hal qilish va yuqori firma samaradorligini oshirish uchun o'zlarining IT imkoniyatlarini qayta joylashtirish uchun DBIga sarmoya kiritadilar. Borgan sari raqamli biznes muhitida etarli bo'lmagan DBI tashkilotning tegishli raqamli biznes strategiyasi va innovatsiyalarini ishlab chiqish va loyihalash qobiliyatini to'sib qo'yishi mumkin. Oldingi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, DBI yuqori bo'lgan firmalar mavjud resurslardan foydalangan holda daromad olishda ustunroqdir (Westerman va boshq., 2012).

Bundan tashqari, yuqori DBIga ega bo'lgan firmalar keng tarqalgan raqamli ulanishlarni yaratishi va ulardan samarali foydalanishi va qiymat zanjiridagi biznes sheriklari o'rtasida muloqot qilishi mumkin. Misol uchun, Nike va Amazon o'z jarayonlarida yuqori DBIga erishdi, shu bilan qo'shimcha imkoniyatlar, muhimroq raqamli imkoniyatlar va jarayon samaradorligini yaratish qobiliyatini yaratdi.

Aslida, DBI ko'proq ko'rinishga, bilimlarni uzatishga va operatsion sinergiyaga olib keladigan qiymat zanjiridagi faoliyat bo'ylab tarmoq tashqi ta'sirini osonlashtiradi

(Bharadwaj va boshq., 2013). To'g'ridan-to'g'ri IT rahbarlari o'rtasida o'tkazilgan so'rov shuni ko'rsatdiki, mavjud biznes jarayonlari, operatsiyalari va modellarini qayta loyihalash va qayta ko'rib chiqish orqali raqamli iz o'rnatgan firmalar bunday bo'lmagan firmalarga qaraganda 26 foizga ko'proq foyda keltiradi (Westerman va boshq., 2014). Xuddi shunday, Nwankpa va Datta (2017) yangi DBIni o'zlarining IT imkoniyatlari bilan integratsiyalashda yaxshiroq bo'lgan firmalar yuqori samaradorlikka erishish uchun yaxshi mavqega ega ekanligini aniqladilar.

2.3. Bilimga asoslangan ko'rinish

Bilimga asoslangan ko'rinish (KBV) tadqiqotimiz uchun nazariy asos bo'lib xizmat qiladi, chunki jarayon innovatsiyasi bilimlarni kashf qilish, qo'llash va o'zgartirishni o'z ichiga oladi (Yayavaram & Ahuja 2008; Saldanha va boshq., 2020). KBV bilimni asosiy strategik manba sifatida tan oladi va bilim qiymat yaratish va raqobatbardosh ustunlik uchun hal qiluvchi resurs ekanligini ta'kidlaydi (Grant 1996; Alavi & Leidner 2001). Firmalar bilimga asoslangan kompetentsiyalarni rivojlantirishi mumkin, ular firma ichida yashashi va raqobatdosh ustunlikni yaratishi mumkin. Biz KBVga asoslanib, firmaning DBI va bilimlarni boshqarish jarayoni innovatsiyalarga qanday ta'sir qilishini tushuntiruvchi nazariy modelni taklif qilamiz. O'tgan tadqiqotlar shuni e'tirof etadiki, innovatsiyalar firmaning yangi imkoniyatlar ko'rinishidagi bilimlarni izlash va mavjud innovatsiyalarni yangi sohalarga ilgari surish uchun yangi bilimlar bilan tajriba o'tkazish natijasidir (Saldanha va boshq., 2020). Bilimlarni boshqarish amaliyoti innovatsion shakllarda qadriyatlarni taqdim etadigan o'rganish va muammolarni hal qilish qobiliyatlari bilan chambarchas bog'liq (Yayavaram & Ahuja 2008; Saldanha va boshq., 2020). Natijada, bilimlarni boshqarish bo'yicha ko'proq malakaga ega bo'lgan firmalar innovatsiyalarni rivojlantiruvchi va rag'batlantiradigan shart-sharoitlarni yaratishi mumkin (Plessis, 2007).

2.4. Jarayon innovatsiyasi

Ushbu tadqiqotda qiziqishning bog'liq o'zgaruvchisi jarayon innovatsiyasidir. Jarayon innovatsiyasi tashkilotning ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatish operatsiyalariga kiritilgan o'zgarishlar va yangi elementlarni anglatadi (Tarafdar va boshq., 2013; Damanpour va boshq., 2009). Bu mahsulotni ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatish usulidagi o'zgarishlarni talab qiladi (Zmud 1982, Tarafdar & Gordon 2007). Jarayon innovatsiyasi mavjud jarayonlarni o'zgartirish yoki firma tomonidan mahsulot yoki xizmatlarni taqdim etish uchun foydalaniladigan yangi jarayonlarni yaratish shaklida bo'lishi mumkin (Kleis va boshqalar, 2012). Jarayon innovatsiyasiga urg'u korxonaning ichki ishiga, asosiy maqsadni boshqarish samaradorligiga qaratilgan (Damanpour va Gopalakrishnan 2001). Jarayon innovatsiyasining elementlari vazifalar, natijalar yoki butun biznes jarayonini o'z ichiga oladi. Shunga ko'ra, firmalar biznes jarayonlarini yaxshilash, ishlab chiqarish vaqtini qisqartirish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish uchun yangi texnologiyalarni qabul qilish va joriy etish orqali jarayon innovatsiyalarini tartibga solishga harakat qiladi (Tarafdar va boshq., 2013; Damanpour va boshq., 2009). So'nggi paytlarda raqamli texnologiyalarning keng miqyosda paydo bo'lishi va tovarga aylanishi mahsuldorlikka texnologik innovatsiyalarning ahamiyatini yana oshirdi va oshirdi. Katta ma'lumotlar, tahliliy, bulutli, mobil, ijtimoiy media va o'rnatilgan qurilmalar kabi raqamli texnologiyalarga sarmoya kiritib, firmalar o'zgarishlar va jarayonlarni yaxshilash uchun innovatsiyalar yaratishi mumkin (Horlacher & Hess 2016; Nwankpa & Roumani 2016). Texnologik sakrashlar va raqobatbardosh biznes muhiti (Damanpour 2010) tufayli mahsulot aylanishlarining davomiyligi tobora qisqarayotgan davrda jarayon innovatsiyasi raqobatbardoshlikni saqlab qolishga va bozordagi mavqeini saqlab qolishga intilayotgan firmalar uchun strategik imperativ sifatida qaytadan paydo bo'ldi (Tarafdar va boshq., Trafdar va boshqalar;

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot raqamli texnologiyalar va innovatsiyalar keng tarqalgan dunyoda raqamli biznes intensivligi keyingi jarayonlar innovatsiyalari uchun zaruriy shart va foydali tetik ekanligini ko'rsatadi. Raqamli biznes intensivligining quyi oqim ta'sirini o'rganishda biz bilimlarni boshqarish jarayoni innovatsiyalar uchun katalizator va moderator sifatida qanday harakat qilishini ko'rib chiqamiz. Tashkilotlar o'zlarining raqamli biznes texnologiyalari investitsiyalarini tashkiliy jarayonlarga muvaffaqiyatli qo'llash va integratsiyalash orqali foydalanishda qobiliyatli bosqichlarga erishgandan so'ng, tashkilotlar jarayonlar innovatsiyalarini boshqarish uchun bilimlarni boshqarishdan o'rganilgan chuqur va yangi istiqbollarni birlashtirib, o'zlarining tarkibiy imkoniyatlarini ishlab chiqadilar. Tashkilotlar bilimlarni boshqarish holatiga erishish uchun raqamli biznes intensivligidan foydalanishlari kerak. Biroq, kutilmagan o'zgarishlarni skanerlashda mavjud raqamli biznes texnologiyasi sarmoyasidan foydalanishga urinish axborotning haddan tashqari yuklanishini keltirib chiqarishi va tashkilotning jarayon innovatsiyasini amalga oshirish qobiliyatini to'xtatishi mumkin. Birgalikda ushbu tadqiqot raqamli texnologiyalarga investitsiyalarga quyi oqimdagi tashkiliy javoblarning kesishishlari va o'zaro ta'sirini ta'kidlab, jarayon innovatsiyalari fenomenini yanada chuqurroq tushunish imkonini berdi.

ADABIYOTLAR:

1. Anderson, JC va Gerbing, DW (1988). Amalda strukturaviy tenglamalarni modellashtirish: ko'rib chiqish va tavsiya etilgan ikki bosqichli yondashuv. *Psixologik byulleten* , 103 (3), 411.
2. Armstrong, JS va Overton, TS (1977). Pochta so'rovlarida javob bermaslikni taxmin qilish. *Marketing tadqiqotlari jurnali* , 396-402.

3. Bharadwaj, A., El Sawy, OA, Pavlou, PA va Venkatraman, N. (2013). Raqamli biznes strategiyasi: tushunchalarning keyingi avlodiga. *MIS choraklik* , 37 (2), 471-482.
4. Kaputo, F., Garsia-Peres, A., Cillo, V. va Giakosa, E. (2019), Odamlar va texnologiyalarning bilimga asoslangan ko'rinishi: qiymatni birgalikda yaratishga asoslangan ta'lim tashkiloti uchun yo'nalishlar, *Bilimlarni boshqarish jurnali*, jild. 23-son 7, 1314-1334-betlar.
5. Chin, WW (2001) *PLS-Graph foydalanuvchi qo'llanmasi* . CT Bauer biznes kolleji, Xyuston universiteti, AQSh.
6. Chin, WW, Gopal, A. va Salisbury, WD (1997). Moslashuvchan tuzilish nazariyasini ilgari surish: o'zlashtirishning sodiqligini o'lchash uchun o'lchovni ishlab chiqish. *Axborot tizimlarini tadqiq qilish* , 8 (4), 342-367.
7. Chin, WW, Markolin, BL va Newsted, PR (2003). O'zaro ta'sirni o'lchash uchun qisman eng kichik kvadratlar yashirin o'zgaruvchan modellashtirish yondashuvi: Monte-Karlo simulyatsiyasi tadqiqoti va elektron pochta hissiyotlari / qabul qilish tadqiqoti natijalari. *Axborot tizimlari tadqiqotlari* , 14 (2), 189217.
8. Chua, AY va Banerji, S. (2013). Ijtimoiy tarmoqlar orqali mijozlar bilimlarini boshqarish: Starbucks ishi. *Bilimlarni boshqarish jurnali* , 17 (2), 237-249.
9. Cherchill Jr, GA (1979). Marketing konstruksiyalarining yaxshiroq chora-tadbirlarini ishlab chiqish paradigmasi. *Marketing tadqiqotlari jurnali* , 64-73.
10. Crampton, SM, & Wagner III, JA (1994). Mikroorganizm tadqiqotlarida idrok inflyatsiyasi: tarqalish va ta'sirni o'rganish. *Amaliy psixologiya jurnali* , 79 (1), 67.
11. Damanpur, F. (2010). Kompaniya hajmi va bozor raqobatining mahsulot va jarayon innovatsiyalariga ta'siri bo'yicha tadqiqot natijalarining integratsiyasi. *Britaniya boshqaruv jurnali* , 21 (4), 9961010.